

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Četrtekova številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik pod imenom

LJUDSKI GLAS

Letnik IV., šte. 4.

Stane letno 18 din., mesečno 1-30 din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

FRANJO KOREN:

Naše stališče do kmet-skega ljudstva.

(Poročilo na strankinem zboru v Trbovljah o Božiču 1921.)

(Konec.)

Tu pada težišče na socializiranje trgovine, na pravičnejše merilo medsebojne vrednosti pri zamenjavanju produktov, — na prisilne predpise za smer produkcije. To so same stvari, ki veljajo za posameznega individualnega gospodarja ravno tako, kakor za socializirano tovarno, ki stoji napram širšim gospodarskim zvezam docela v enakem razmerju, kakor mali obrat.

Velikost obratov predpisuje tehnična smotrenost. Obrati morajo biti tako veliki in tako organizirani, da se da v njih najboljše gospodariti. Tudi skupno vodstvo ni bistven predpogoj socializma.

Bistven predpogoj socializma pa je izprememba politične moči in pravnega pojmovanja, ki daje nadrejenim družabnim organom moč in pravico, da posegajo normativno v produkcijo podrejenih obratov in ki so vrhovni lastniki vseh v njih področju za produkcijo potrebnih produktivnih sredstev. V okviru teh splošnih smernic moramo zahtevati za kmetško ljudstvo na slovenskem: Vsi gozdni kompleksi, ki merijo nad 30 hektarov, naj se proti odkupnini razlastijo. Odkupnina naj se krije potom progresivne oddaje imetja. Obenem z njimi naj se razlastijo na enak

in vsa lesna industrijska podjetja, ki padajo lastnikom veleposestev.

Iz tega sveta naj se sestavijo po zemlji in gospodarskih merah gozdni kompleksi, katerih neposredno upravo naj vodi okrajni upravitelj pod nadzorstvom in navodilih upravnih odborov, ki naj bodo sestavljeni iz zastopnikov društva gozdnih delavcev, zadrug za vnovčevanje lesa in okrožnega agrarnega odbora. Ta upravni odbor naj nastavlja tudi okrajnega upravitelja, ki naj bo za svoje področje upravni vodja.

Oni gozdni kompleksi, ki jih uporabljajo lastniki samo za zabavišče in lov, naj se razlastijo brez ozira na obseg. Vsem družinam, ki stanujejo kot najemniki v hišah, postavljenih na teh gozdnih posestvih, naj se zagotovi dedno najemno pravo. Poljedelska veleposestva naj se spremenijo v poljedelske zadruge, katerih upravo vodijo upravitelji pod nadzorstvom upravnih odborov, sestavljenih na podoben način, kakor pri gozdnih okrajih. Vse hišne najemniške pravice na ozemlju teh obratov naj se izpremenijo v dedne najemniške pravice.

Razdele naj se samo vinogradi, ki naj se prepustijo viničarjem po dednem najemnem pravu. Enako se preurede v dedno najemno pravo vse viničarske pravice tam, kjer obdelujejo vinograde izključno viničarji. Za posamezne občine naj se ustanove viničarske zadruge, na katere naj preide vrhovna uprava teh vinogradov in ki naj bodo organizirani na način, kakor zadruge poljedelskih obratov.

Za vsako občino naj se ustanove gospodarski svet. Gospodarski sveti posameznih občin pa naj izvolijo iz svoje srede oblastne gospodarske svete. Ti svetovi naj bi bili samoupravni in naj bi imeli pravico izdajati obvezna navodila glede vrste in načina produkcije in po potrebi tudi glede cen.

Sklepam. Naša stranka je že dokazala, da so interesi industrijskega delavstva prav tisti kakor interesi malega posestnika. Veseli me, da je danes tu navzočih toliko zastopnikov Delavsko-Kmetске zveze. To je znamenje za boljšo bodočnost. Med delavskim in kmetškim proletariatom je premagano nasprotstvo, ki so ga umetno podžigali naši sovražniki. Odslej se bomo borili za pravice združeno vsi delavci iz tovarne in s polja, izkoriščanci iz mest, trgov in vasi.

Boj draginji!

V Ljubljani sta se podražila kralji in meso; Maribor, doslej menda najcenejše slovensko mesto, se ne more niti v tem oziru več ponašati pred drugimi mesti: iz ostale Slovenije nam dohajajo slične pritožbe; drugod po kraljevini je še slabše. Ljudstvo omahuje pod težo razmer, njegovi rablji pa se mu smejejo in s cinično hladnokrvnostjo in brez načrta, hlepeč samo pa surovemu dobičku, spravljajo domače dobrine preko meje, da nam že splošno primanjkuje najpotrebnejšega za življenje in še tistemu, kar imamo, navijajo

LEO BILY:

VLADAR.

I.

V neki deželi je gnil narod. Brez vse volje je bil: ovenel je bil kakor ovenel listje v jesenskem času. Življenje se je točilo liki kolesu in nikomur ni prišlo na misel bežati od tod. Ljudstvo je bilo zadovoljno v dremajočem preživljanju svojih dni. Nemirov ni bilo, in strahu pred jutrišnjim dnem tudi ne! Tako velika je že bila ovenelost volje v tej deželi, da tuji že kar nič več niso mogli gledati tega bednega ljudstva in njegovega življenja.

To je bila nekaka čudna bolezen, doslej svetu neznana. Tuji opazovalci, ako so sploh mogli kaj časa med tem ljudstvom živeti, so dejali, da mu je usojeno izumreti. Učenj raziskovalci so pisali o tem narodu debele knjige z enim in istim prerokovanjem: »zgini! bo!« in tuji zasmehevalci so lepili v njegovi sredi po njegovih mestih posmehevalne lepake o njem samem. Veseli izleti so se prirejali v to deželo, katerih udeležniki so razbijali

palice ob hrbtih gnijočega ljudstva, žene so bile onečesčevane, imetje uničevano — ali prebivalci te čudne dežele se niso branili, le pokorno so se ogibali in pozdravljali tuje s pomnoženo spoštljivostjo. Nihove mučitelj je že vse omrzelo. Zgusilo se jim je to bedno ljudstvo brez slaherne volje, dovolj so imeli že te zabave. Izogibati so se ga začeli kot nekakega močvirja duš, boječ se, da se sami ne okužijo.

Le tam na visoki gori je živel stari poslednji ostanek slavnejše narodove družbe. Edino ta stari je imel še voljo, reči ostanek minulih časov, ali njegovo telo je bilo izmzgano in tako je bila tudi njegova volja neplodovita. Strašne muke je prenel, ker je ni mogel pokazati ob zatonu življenja. Cele dneve in noči je stal na svoji gori, gledajoč na nebeški svod; ugasle oči so pa molile, da bi vendar Bog pomagal in pretresel ta narod ter mu vrnil voljo, srce pa je že dolgo prenehalo verovati v spoštitev te molitve.

II.

In nekega dne je prišel koristolovec, pojavil se je v glavnem mestu tega nara-

da brez volje, napadel je starega slabotnega kralja in se polastil vlade. Strah in groza je preletela vso deželo. Nihče pa se ni upal niti ganiti proti temu strahovitemu dogodku. In ko je novi kralj zagrozil s smrtjo vsakemu brez razlike, kdaj bi le zinil besedo proti njemu, so takoj drugi dan vsi časopisi v deželi priobčili najudanejšo in najnavdušnejšo uvodnico o novem vladarju. In stari kralj je bil pozabljen.

Nekoliko časa se je kralj zabaval. Zavedal se je, da ima on edini v celi širni deželi voljo, napolnjevala je njegova ura s ponosom, kakršnega še ni poznal do tedaj. Ali kmalu je čutil, da upada tudi njegova volja zaradi pomajkanja vsakega odpora drugih. Njegova duša se je napolnila z gnusom proti temu ovenelemu, bednemu ljudstvu, z gnusa se je razvil srd, ki je rasel v krvoločno sovraštvo.

Tako se mu je vgnusila čeda njegovih podanikov, da je neprestano premišljal, kako bi najkrucejše izkušal njihovo potrpljenje. Povišal je davke, tako da se je moralo ljudstvo potiti do krvi. Zdihovali so, bridko jokali, delali noč in dan in — plačevali, plačevali... Gledališča so se

Z vsakim dnem cene v neskončnost. To so žalostne stvari.

Pravijo, da so draginji krive vedno večje mezdne zahteve delovnih moči, a to so prazne marnje, ker resnica je ta, da dobičkarstvo še nikdar ni tako polnilo svojih malh, ko se mora deloven človek vzdrževati povečini z isto plačo, kakor jo je podedoval iz prvih dveh let po prevratu.

Neverjeten škandal je to, da morajo pri nas cene po nasprotni poti kot po drugih državah. Ko opazujemo drugod, da se življenje vsaj polagoma pocenjuje, vidimo pri nas, da gredo cene neprestano z drznimi skoki navzgor. Može pa, ki so poklicani, da napravijo takim razmeram konec, može v vladi, nimajo za to nobene pravega načrta in namen le v toliko, da izvedejo od vsake svoje nove »ideje« samo nje senčno stran. To ni iz rokava potegnjena trditev, saj vendar veste, kako vam hočejo znižavati plače (ker visoka gospoda smatra kot začetek vsake pocenitve znižanje zaslužka), kako so odvzeli občinam edino orožje, ki bi vsaj nekoliko koristilo proti špekulativnosti — občinska sodišča in kako ovirajo ljudstvo v boju proti svojim izkoriščevalcem, dasi je to ljudstvo danes še tako nezavedno, da se brani edinole s kričanjem. Merodajni krogi so očitno pozabili, da utegnejo s svojo politiko zapeljati državni voz temeljito v jarek, da so bile nevzdržljive življenske razmere in predvsem prehranjevalne skoro vedno tiste, ki so države razbijale.

Dokler bodo v državnem vodstvu ljudje in stranke, ki imajo korist od tega, če pehajo množico vedno bolj v skrajno bedo, dokler ne bo množica sama vzela velike metle v svojo roko, ni upati boljšega. Zaenkrat pa bi bilo nujno potrebno, da se omejimo čimbolj v svojih izdatkih, odrečemo torej kapitalističnemu žaklju čezmerni dobiček; na drugi strani pa bi morala biti za sedaj glavna skrb opozicijskih strank, da prisilijo vlado k ukinitvi izvoznega nereda. Pa z meščansko opozicijo je križ, ko nima nobenih jasnih ciljev in nobenega stvarnega programa in ji zato možgani vedno odrečejo, kadar se pred njo pojavi kak nov zapletljaj. Tukaj bi bilo zato dobro, če bi vsak zaveden človek dal ljudstvu spoznati, kaj predstavljajo za njega volitve in kako dobro strašilno sredstvo so volitve proti tistim strankam,

ki se sicer opirajo na ljudske glasove, a nimajo namena, da bi za splošnost kaj prida delovale. Klic po volitvah bo tehtno orožje v boju zoper podlo individualistično izkoriščevanje in navijanje cen!

Organizacijski pravilnik.

Socialistične stranke Jugoslavije, veljaven za slovensko ozemlje za čas do skupnega strankinega kongresa.

(Sklep pokr. strankinega zbora v Trbovljah 26. in 27. decembra 1921.)

(Nadaljevanje.)

§ 35. Pokrajinski strankin svet tvorijo: pokrajinski odbor in zastopniki ter znalci vseh organizacij ter institucij socialističnega stremjenja: strokovnih, gospodarskih ter kulturnih. Pokrajinski strankin svet ne odločuje. Pokrajinsko načelstvo ga sklicuje vselej, kadar ima sklenati pokrajinski odbor kake važne, dalekosežne sklepe. Pokrajinski strankin svet ima skrbeti, da se socialistična ideja ne izgubi niti v malenkostih vsakdanjega boja niti v meglenih želajah po nemogočem. Praktiki in teoretiki naj se izpopolnjujejo drug drugega, skupno naj pa s pojasnitvijo vseh panog socialističnega udejstvovanja ter njih medsebojnega vplivanja podajo članom pokrajinskega odbora tisto globoko razumevanje položaja, ki je potrebno za pravilno odločitev v važnih vprašanjih.

§ 36. Stroške vseh delegacij poravnajo na polovico organizacije, ki pošiljajo delegate, na polovico pa tiste, ki sklicujejo delegacije.

§ 37. Za organizirana okrožja plačuje strankina pokrajinska centrala polovico delegacijskih stroškov za dva okrožna zbora na leto, če ne presega skupna vsota 5% od davka, ki ga je prejela pokrajinska centrala iz dotičnega okrožja v preteklem letu. Previšek, kakor tudi polovico stroškov konferenc, ki jih sklicujejo organizacije predno so organizirane v okrožja, izplačuje pokrajinska centrala iz davka, ki ga na željo tistega okrožja ali skupine organizacij predpiše posameznim organizacijam dotičnega ozemlja. Predpisuje se najmanj enomesečni znesek progresivnega davka, ki se steka v tem slučaju ves v pokrajinsko centralo, ostane pa dotičnemu okrožju na razpolago. Več nego trimeseč-

ni znesek progresivnega davka ne sme skleniti nobeno okrožje v letu, priporočati pa je, da imej vsako okrožje v centralni blagajni za vsak slučaj primerno gotovino v rezervi.

§ 38. Na isti način se plačujejo tudi potni stroški za shode in je organiziranim okrožjem tudi tu odločeno 5% davka vplačanega pokrajinski centrali.

§ 39. Krajevni občni zbori morajo biti sklicani najmanj teden dni, okrožni zbori 14 dni, pokrajinski zbor pa najmanj mesec dni pred vršitvijo. Sklicani morajo biti vsaj najmanj enkrat na leto.

§ 40. V slučaju nujne potrebe se sklicujejo lahko izredni zbori. Ti se lahko sklicujejo nanaglo, vendar pa mora med sklicanjem in vršitvijo preteči vsaj polovica zgoraj označenih dob.

§ 41. Izredni zbori se morajo sklicati vselej, kadar to zahteva tretjina članov dotičnih organizacij. Sklepati smejo pa samo o tistih predmetih, zaradi katerih so bili sklicani.

§ 42. Vse volitve, pri katerih se volijo vsaj 3 funkcionarji, se morajo na začetvo ene petine volilnih upravičencev voliti tajno in proporcionalno.

§ 43. Kompetenca (to je pristojnost in upravičenost odločevanja) vsakega zbora je omejena krajevno po krajevnih mejah, stvarno pa po statutu. Izvzeli so pa iz kompetence zborov nižje vrste vse tiste zadeve, o katerih je že odločil pristojni višji zbor ali odbor.

§ 44. Spore osebnega značaja razsoja razsodišče. Vsaka sporna stranka voli po dva zastopnika, vsi štirje skupaj pa si izvolijo predsednika, ki mora biti izvoljen soglasno.

Spore o sprejemu ali izključitvi članov in o vseh taktičnih ali programatičnih vprašanjih odločujejo politični strankini odbori, v najvišji instanci glavni strankin odbor.

§ 45. Vsak član je dolžan po svojih zmoglostih podpirati strankin tisk in ga čimbolj razširati.

Dnevnik »Napreje« je uradno glasilo pokrajinske organizacije SSJ in KDZ na Slovenskem. Vsaka organizacija mora biti kot taka nani naročena, ga mora spravljati in ob letu vezati v knjigo. Posebno kar je tiskano pod naslovom: »Iz stranke«, mora biti znano vsem odbornikom.

(Dalje prihodnjč.)

zaprla, igre v cirkuzih prepovedale, na trgu so bili razbiti in sežgani vsi godbeni instrumenti vse dežele, da ne bo niti žarek umetniškega čuta razsvital bodočih temnih dni. Na to je razposlal po deželi svoje biriče, da bi vohali, kdo zine besedo proti njegovim poveljem. Biriči so se vrnili brez slehernega uspeha. Ta nečuvstvena boječnost je z divjim srdom napadla kralja. In v nočeh, navdušen po zavzitem vinu, si je izmišljal še nesmiselnije in bolj divje zakone. Izdal je zakon, da bo jahal po mestu na konju v rdeči obleki. Kdor se zakasni na ulici in razžali rdečo obleko kraljevo, bo na najbližnjem svetilniku, brez sojbe, obešen. In kralj jaha, škrlat ga ovija, za njim se podi na ognjevitih konjih truma biričev in rabljev. Celno mesto prejaha, jezen, nevoljen se vrne v svoje palače. Celno mesto — kakor bi izumrlo. Prebivalci so se poskrili, kamor se je le kdo mogel, v kleti, v lukle, le da ne bi razžalili najvišjega gospoda z nečistim svojim pogledom.

III.

In kralj se je neznansko razsrdil in prisegel: »Uničim ves narod, to svojat

brez volje, ki ni vredna, da živi pod tem solncem.«

In ta misel ga je omamila kakor najsilnejša pilača. On, nekdanj koristolovec brez strehe — in danes hoče uničiti ves narod! Imenitna misel: ko bi ta svojat irela eno samo glavo! Z enim mahom bi bilo po nji! Vladar misli, misli, napihne se raste sam pred seboj, in naposled vidi popolnoma jasno: »Jaz sem usoda tega ljudstva. Jaz sem bog teh ljudi! Jaz sem njihov vsemogočni malik!«

Vladarju se začneja v glavi vrteti, ko kriči te besede poln vina. In takoj še v isti noči izda proglas po vsem kraljestvu. Sebe postavi za malika, določi češčenje in to krvave ljudske dani.

Žrtev ne primanjkuje, vedno več jih je. Otroke trgajo materam iz naročij in jih — žrtvujejo; ženam odvajajo moče da jih — žrtvujejo; stare roditelje srečnih tal love, pred očmi otrok jih vodijo vklenjene v verige in jih — žrtvujejo.

IV.

Nihče se ni upal spregovoriti, nihče pošepniti. Dežela je trepetala groze, pa trpela. Le enkrat je bilo: iz gora je priše!

visok starec, stoletni, lasje in braga so mu bili beli ko sneg, oči skoro ugasle od starosti. Postavil se je pri vhodu kraljeve palače: prišel je prosit za bedno svoje ljudstvo, ker mu drugače ni mogel pomoči. Njegova stara duša je trpela, imel je še veliko nezrabe ene volje, toda mišice njegove so že ovenele, starost je njegove sile izsušila za vedno. Vladar je pravkar jahal k obredom, zapovedanim v češčenje najvišjega in edinega malika v kraljestvu vladarja samega.

Stoletni starec gleda z ugaslimi očmi vladarja, naravnost gleda v strašne oči krvavega malika. Nekaj čisto drugega vidi stoletni mož, kajti oči, ki so preživele celo stoletje, vidijo vse nekaj drugega kot oči ostalih ljudi. In starec gleda, gleda in se zgraža. Nadeja se nekaj velikega, toda namesto da bi storil pred kralja, sklepa je rake in prosil milosti za to bedno ljudstvo, za konec žrtev, pade stoletni starec naenkrat na kolena, s čelom se dotika tal in šepetaje: »Naš dobrotnik! Veliki naš dobrotnik!«

Mislili so, da je starček zblaznel. Prišli so palice in ga nabili. Kralj pa mu je prišil na sive lase: »Glej, bedni sivček

Položaj veleposestva.

Veleposestnik, to je tisti, ki ima veliko več zemlje (gozde, travnikov, polja, vinogradov) kolikor potrebuje za lastno eksistenco, je danes v resnici — gospod. Agrarni produkti so seveda poskočili v ceni, ker mora padec vrednosti denarja imeti upliv gotovo predvsem na tiste predmete, ki so neobhodno potrebni za vsako živo bitje — predvsem torej na prehrano. Ker mora veleposestnik za svoje potrebe izdati danes tudi več denarja, je pravično, če tudi iz svojega posestva preime več dohodka (po številu denarja). Zanj velja seveda kakor za sihehnega pošteno pravilo: če je vse dražje, moram dobiti toliko več za lastne produkte, da bom lahko kril ves tisti številčni denarni plus, ki ga moram plačati. Razmere so pa pokazale, da se v obče veleposestnik s takim ravnotežjem ne zadovoljuje. Vzemimo samo en primer: pšenica je veljala pred vojno kg 18 vin, danes velja 15 kron t. i. 80 krat več. Če bi potreboval veleposestnik za svoje potrebščine 80 krat več nego pred vojno, ter bi tudi vsi stroški posestva, produkcije, bili 80 krat večji, bi bilo zanj razmerje tisto, kakor je bilo pred vojno. A temu ni tako. Res so se nekateri predmeti podražili še nad 80 krat, a drugi zopet za manj. Danes trdijo, da je povprečna podražitev 50—60 kratna. Priznati moramo pa, da je težko to pravično ugotoviti; morali bi upoštevati vse vrste konsumnih vrednot, kar je pač težko, ali pa bi morali upoštevati konsum vsakega posameznika, vsake družine. To je še težje. Približno bi dobili še najbolj pravično ugotovitev, če bi ugotavljali podražitev po — slojih — po ljudskih razredih. Vemo, da žive nekateri ljudje samo od koruznega soka, drugi povečini od krompirja, tretji od mesa in pšenice, četrti od kavijarja in podobnih reči, da so eni oblečeni v bombaž, drugi v volno, tretji v svilo in kožuho itd. Vsak »razred« ima tako svoj omejen konsum, seveda so tudi mešani razredi, nekakšni zvezni tipi, ki konzumirajo vrednote višjega in nižjega tipa. Dokazati hočem s tem samo, da je o splošni toliko in tolikokratni podražitvi težko govoriti. O tem bomo govorili še v drugem poglavju. Tu nas zanima predvsem veleposestnik. Recimo, da se je njegovo življenje podražilo 80 krat, kakor

se je podražilo v našem primeru pšenica. Nikakor se pa niso podražili zanj 80 krat tudi produkcijski stroški. Ali plača 80 krat toliko davka? Ali plača predvsem 80 krat toliko svojim delavcem? Ta izdatek je na veleposestvu gotovo največji. In če prihrani veleposestnik pri svojih delavcih le par odstotkov, se to v uspehu obrata pri dobičku ogromno pozna. Ker vemo, da so veleposestniški delavci skrajno slabo plačani, moremo zato trditi, da je dohodek iz veleposestva danes razmerno dokaj večji nego je bil pred vojno. Veleposestniku gre izborna, njemu se niti bati bodočnosti: dobro ve, da bo žito ali les obdržal svojo vrednost v vseh slučajih, ni se mu bati padca cen, dolga nima, plačal je vsega že zdavnaj. Če potrebuje denarja za lastne potrebe za kritje produkcijskih stroškov, proda nekaj svojih pridelkov, proda predvsem tiste, ki se ne dajo shraniti, sicer na jih ima levo spravljene, ker ve, da na vrednosti ne izgube denar pa, ki bi ga dobil zanje, se bi pa »stopil«. Le če imajo priliko uporabiti denar na drug še bolj plodonosni način, se odloči za prodajo večjih partij svojih pridelkov. Ali niso res gospodje?

Vi, vsi pa, ki ste si toliko obetali še med vojno, da bo po vojni prosta konkurenca vrgla cene zopet navzdol, sedaj menda že razumete, zakaj so žitnice v Banatu polne in zakaj vkljub temu raste še cena žitu!

Položaj malega kmeta.

Kar velja za veleposestnika, za malega kmeta nikakor ne velja. Slišal sem že kmeta, da se je veselil, ko je čul, kako raste cena žitu, živini. Nesrečnež! V kakšni zmoti živi! Ne ve, da bo to veselje še prav drago plačal. Poglejmo si njegov položaj! Na svoji zemlji pridelava predvsem lastno prehrano (popolnoma vse ne: n. pr. kolonijalno blago) in mogoče nekaj obleke. So predmeti, ki jih mora kupiti, dalje ima gotove produkcijske stroške, ki jih mora plačati, kratko imeti mora nekaj denarja. Če pridelava na svoji zemlji toliko, da lahko vsaj toliko odproda, da ima denar za vse druge potrebščine in mu mogoče še kaj ostane za rezervno ob slabi letini, potem pravimo da je »trden kmet,« blagor mu, najsrečnejši je na svetu! A koliko pa je takih? Lahko trdimo, da so pri nas, kjer je gruntarjev malo, prav redki: ogromna večina

pridelava na svoji zemlji manj nego potrebuje za kritje vseh potrebščin. Pred vojno je bilo naše malo posestvo vse zadostno. Amerika je rešila veliko posestev pred bobnom. Vojna je šele pokazala človeku, koliko je vreden kruh, in dohodki kmetij so se naenkrat podvojili, potrebi. Kmet je dobival več denarja, začel je odplačevati svoje dolgove in jih tudi po večini — plačal, tem lažje, ker je omejil svoj konsum (n. pr. pri kolonijalnem blagu, obleki).

Nekaj časa je vezana trgovina še pritiskala na cene, ko pa je po končani vojni prenehal ta pritisk ter je začelo rasti vse blago v cenah, je bil tudi kmet prisiljen, da kupuje. Obleka se pri delu hitro trga, in ker ni sproti obrabljene nadomeščal, je doživel trenutek, ko je pridel, da obleke več ni, da jo mora — kupiti. Gnal je par volov na sejmi z namenom, da bo kupil obleke za celo družino. Res je dobil na sejmu lepe denarje za vola. Boga je hvalil, da je živina tako draga in preračunal je, da bo še veliko ostalo, če kupi vsega za celo družino. Pa gorje, v trgovini so se mu začeli jeziti lasje: ko je šel domov, je pač imel obleko za svojo ženo in otroke, za sebe je že ni mogel kupiti, denarja bi sicer zmanjkalo za davke. In tako je šlo navzdol. — Naš kmet proda v obče malo pridelkov. Nekaj krompirja v mesto, nekaj žita v sedlu, drugo ni vredno onembe in še to zaleže komaj za »sola«. Res prodajo v nekaterih okrožjih precej — vina, a kjer raste vino, je malo njiv in izkuniček od vina gre za — kruh. Naš kmet torej povečini svoje pridelke sam konsumira. Edino pomembni dohodek iz posestva je denar, ki ga dobi za živino in v redkih krajih tudi za vino, vse drugo pa je kaplja v morje. Izkuniček za vino se pa mora le tam porabiti za obleko, kjer ni treba kupiti kruha, takih krajev je žal prav malo. Veliko več je kmetij, ki so navezane za kritje stroškov obleke, davkov, na edini vir dohodkov: na živino. Tu ti je pa treba samo malo preračunati: koliko obleke se je dobilo prej za par volov, za puške, za konja, in koliko je dobiš sedaj. Že če to izračunaš, boš videl, da dobiš sedaj manj nego prej. Mali kmet tako izgublja na premoženju. Podraženie živil njemu ni v korist, ker on teli živil pre-malo proda, zanj ima to samo ta učinek, da draga živila ponaveč sam konsumira, poleg tega mora pa plačevati vse, kar

-- tu je kraljevi odgovor na Tvojo pasjo pokorščino!

In izdal je zapoved, da se žrtve pomnože.

V.

V deželi je zaдушljivo, nepopisna ti-hota vlada povsod. Celo pogled močee Oči se v sramoti ogibajo očem. Proti nebu se pa vali dim z oltarjev krvave malika — vladar nadaljuje svoje grozno delo. Svojo vojo je postavil proti vsemu narodu. Med božja dejanja posega.

Naenkrat mu prineso ogleduhi vesti: Zmučeno in žalostno ljudstvo hoči tajno, v nočeh, v neke gozde, kjer se klanja staremu maliku, mu žrtvuje in ga prosi te-lahže v trpljenju.

Najpoprej se je vladar zasmeljal bed-nemu protivniku. Kaj! Iztesana klada iz kamena — pa on živi človek krute si-l, vtelesena živa usoda, živeči malik! Ven-dar se je nepričakovano razžalostil. Ta klada, četudi kamnita, vendar je nasprot-nica njegove vsemogocene volje — ne-znosno!

Prepovedane so bile takoj te talbe božje poti k maliku kot veleizdaja. Kralj sam pa je malika razbil s kladivom na ti-soče koščkov. Ali glej čudne stvari! Ta malik razbit, uničen, pa oživel je v tiso-čerih koščkih, brez konca in možnosti ga vjeti in ubiti. Takoj drugi dan, potem ko je samo Velikanstvo z lastno roko na slavnosten način razbilo malika, je odne-slo ljudstvo vse, tudi najmanjše koščke njegove.

Najmanjši košček se je smatral kot redki amulet, nedragocena tolažba v tr-pljenju in žalosti. Ljudje so se začeli tajno shajati k češčenju teh koščkov, zapirali so duri za seboj kot puntarji, molili so razgovarjali se, tajno se posvetovali. Vla-darjevi svetovalci so mu hitro svetova-li, da je treba poseči vmes energično, z že-lezno roko.

Biriči in bobnarji so najpopreje ozna-nili po vsej deželi, naj vsakdo prostovolj-no odda ostanke razbitega malika kralj-levskim uslužbencem in slavnim uradom, drugače zapade smrti. Pa, glejte! Nihče se ni pojavil! Ta splošni molk, ta trd-

vatnost vsega ljudstva v deželi ovenele volje je bila tako grozna novost, da je marsikoga prvič pretresla groza pred ne-kaj neznansko strašnim. Nihče iz celega pokolenja ni še slišal o nečem podobnem. Upreti se vladarju! Groza!... In razli-li so se po vsem narodu neki čudoviti va-lovi, v katerih so dvorski ogleduhi in ova-duhi videli nekaj, česar se niso nikdar na-dejali, namreč: v državi se je pojavila vdaja.

Vladar je zbežnel. Zapovedal je na-tančno preiskati vse hiše in stanovanja. Sodni slugi in biriči so pregledovali pa-stelje, vzdigovali deske sobnih tal, tu pa tam so našli košček malika, zaplenili vse in kradli, kar se je dalo. Prišli so pa pov-sod na krati, obupni odpor ljudstva.

Ljudje so bežali v gore, puščajoč vse biričem v olen. S seboj so pa nesli na ro-sih dragocene koščke bivšega ničvredne-ga kamnitega malika; očetje so jih dajali otrokom kot najdražjo dedščino. V živ-ljenjskih nevarnostih so jih nosili begu-ne: za mejo države. V svrhu prikritja teh ostankov malika so postavljali velikau-

kupi veliko dražje. Pomisliti je treba, da mora vsakdo poizkusiti prevaliti vsako podraženje na druge rame. Pri tem se pa cene dvigajo ne samo za prvotno povzemanje, temveč skoro vedno vsaj za malenkost več. Če mora mesar plačati kmetu za vola recimo 40 par več, bo meso gotovo 50 par dražje, bo tudi koža dražja, usnje dražje, delo dražje, obleka dražja, in kmet, ki proda na leto par volov, pa dobi mogoče 1000 Din več, bo kmalu spoznal, da ni od teli 1000 Din nič na boljšem, ker mora dati vse za obleko, za popravila orodja itd. in še premalo je. Treba je poklicati na pomoč prihrankov, če jih je še kaj, treba se je zateči k zadnjem sredstvu, da proda nekaj lesa, ali če tudi tega ni, oz. če ga je škoda, da vzame — posojilo. Tako vidimo, da naš mali kmet, ki se je med vojno res nekam »opomogel«, sedaj mogoče še živi od prihrankov, če pa teli več ni, pa se začneja zatekati v posojilnico. Ve seveda dobro, da je posojilnica nevarna reč: danes dobi tam denar, ki ni dosti vreden, če se zadolži, bo moral plačevati obresti, sedaj naj se pa prevrže vrednost denarja, pa bo moral plačevati obresti v boljšem denarju, to bi ga naravnost ubilo. Zato se z vsemi močmi brani posojila ter se raje zavira doma v cunje. A kako dolgo bo to mogoče? Naj pride nesreča! Položaj malega kmeta je zato že čisto drugačen, nego si ga predstavljajo oni, ki so hodili med vojno z nahrbtniki na deželo po živilih. Mali kmet trpi njegovo premoženje se manjša od dne do dne. Jemljejo ga oni, ki iz strahu pred bodočnostjo ali na iz dobičkalnost silijo na velike dobičke v industriji in trgovini. (Glej odstavek »Križa v industriji« in »Položaj trgovca«.) Odpraviti je treba tisti strah pred bodočnostjo, upostaviti možnost zanesljive kalkulacije in tudi za malega kmeta bo položaj jasnejši. Tekom te razprave bo mnogo govorili tudi o sredstvih, kako se bo dalo odstraniti ta temeljni vzrok vsega zla. Poprej moramo pa še presoditi položaj nekaterih drugih važnih stanov.

Tedenski pregled.

Ljubljana, dne 23. jan. 1922.

Ker vzpostavitev evropskega gospodarskega življenja nikamor ne pride, če se tudi politične razmere nočejo konsoli-

dirati, je postala Amerika navzlic izjavam svoje naklonjenosti previdna in nezaupna. Senat Zedinjenih držav ameriških je sklenil naročiti državnemu tajniku Hughesu, naj se za Evropo malo pozanima in naj poroča, kako kaj stoji z gospodarstvom evropskih držav, ki so pri njej zadolžene. Zlasti naj natančno preišče, kako je z njihovim oboroževanjem in koliko obresti še dolgujejo Zedinjenim državam. Celo vprašanje odnošajev med Ameriko in Evropo je tedaj stopilo v čisto drugo luč in kdo ve, do kakšnih zapletljajev še pride.

Strah pred razširjajočo in ojačujočo se Japonsko je privedel entento tako daleč, da je pozabila vse lepe sklepe washingtonske razorožitvene konference ter hoče dovoliti Kitajski, da zviša svojo armado. To se čudno sliši neposredno po konferenci za razorožitev, pa strah ima velike oči. Zavezniki bi hoteli imeti na vzhodu silo, ki bi vezala Japonsko s svojimi armadami v slučaju oboroženega spopada.

Angleški prestolonaslednik še nadalje izzivlje Indijce s svojim potovanjem. Angleži postopajo z uporniki brezobzirno. Zapri so tudi sina voditelja indijskih vstašev, s čimer so posegli v sršenovo gnezdo. Zapirajo tudi one ljudi, ki bojkotirajo angleško blago. Uporniki so se že dobro organizirali ter zahtevajo, da zapuste angleške čete Indijo in Egipt, a francoske Sirijo.

Zaščina pogodba med Anglijo in Francijo je bila v načrtu že gotova. Radi odstopa francoskega ministrskega predsednika Brianda se je stvar podrla, a so se potem zopet nadaljevala pogajanja med Lloyd Georgeom in novim francoskim ministrskim predsednikom. Te dni bo Poincare, novi francoski ministrski predsednik, angleški vladi pismeno sporočil stališče francoske vlade ter pogoje, pod katerimi bo mogoča taka zveza. Zahteval bo predvsem popolno ravnopravnost ter baje tudi to, da se sklene zveza za petnajst, ne za deset let. Odločilna konferenca se bo začela začetkom prihodnjega tedna v Londonu.

Pred gospodarsko konferenco v Genovi se bo vršila še ožja konferenca male entente, ki bo določila ob tej priliki svoje načelno stališče ter izdelala tudi natan-

čen program vseh gospodarsko-političnih vprašanj Srednje Evrope, s katerimi se bo bavila konferenca v Genovi.

Kar se tiče genovske konference, so Angleži predlagali Italiji, da bi jo preložila v Rim. Italija se glede tega še ni odločila.

V Rimu je umrl dne 22. t. m. rimsko-katoliški papež Benedikt XV.

Bivša cesarica Zita je zopet poskušala, če bi se dalo le kako priti nazaj na Madžarsko v toplo gnezdece. Napotila se je v Švico, kjer je posečila svojega sina, ki je bil operiran. Potem jo je bilo križ spraviti ven. Ker pa je sedaj tudi velika ententa nastopila odločno, se je udala in odkimala nazaj na Madeiro. Sedaj je na dnevnem redu zopet vprašanje, kdo bo plačeval ogromne stroške za oskrbovanje teh cesarskih zaidalcev. Velika ententa meni, da naj plačujejo te stroške države, ki so nastale na razvalinah bivše Avstro-Ogrske. A v tem se prav gotovo moti, ker te niso toliko nespametne, da bi pljuvale v lasno skledo.

Graška prometna konferenca je bila zaključena. Kaže, da bo le nekaj uspeha s tem, da se znižajo visoke pristojbine in da se olajša izdajanje potnih listov, kar je bilo doslej glavna ovira ugodnega potovanja.

Sestavljena je nova rumunska vlada, ki jo je sestavil znani rumunski politik Bratianu.

Med Jugoslavijo in Rumunijo je bila sklenjena vojaška konvencija.

V Albaniji vlada zopet anarhija: nobena vlada se ne vzdrži več nego par dni.

Lakota v Rusiji postaja vedno grozovitejša. Po listih čitamo neverjetne vesti, da jedo ljudje po nekaterih krajih že kar meso človeških trupel.

Naša skupščina zopet deluje, to se pravi, poslanci vlečejo dnevnice in se prepirajo, ako so slučajno navzočni pri sejah. Pri poslovanju posameznih odsekov je nastal zastoj ter ne pridejo nikamor naprej. Javno življenje stoji neprestano pod vtiski neštevilnih korupcijskih in drugih čednih afer. Ako ne »delajo« ministri in druge visoke osebnosti, pa kradejo in goljufajo železniški in poštni uradniki. Živimo prav v zlati dobi!

V skupščini je nastopil soc. dem. poslanec Divac zoper nepotrebnost nadlegovanja civilnega prebivalstva s strani vo-

ške, nedobitne kleti in sklicevali tače shode. V deželi je vrelo in bilo je gibanje, kakor že davno ne. V tem kraju je kdaj ubil kraljevskega birača, tam so ga kralju poslali nazaj, potem ko so mu posmešno obrihali pol glave. Nihče se ni nadejal, in puntarji so prišli, nihče se ni nadejal, in puntarji so izginili... Tu pa tam so se pojavili čudni ljudje ter začeli na trgih in na hribih govoriti ljudstvu, ki je bilo kot v plamenih blaznosti.

Neke noči na je bil razbit državni malik — kraljeva podoba! Vlada se je razkačil in je prisegel, da potepta to ljudstvo kot črve. Vsi tesarji v deželi so bili poklicani, da postavijo vešala, in mizarjem je bilo napovedano delati rakve. Kot zanikrna mrhovina bodo telesa obešenec razmetana po ulicah in gnijo naj tam dokler ogabni duh ne pogubi zadnje žive duše. V lastnem smradu svoje gnilobe naj izgine celi narod, bedna ta svet brez volje.

Vešala pa so bila čez noč razbita. In drugo noč zopet. In kralj, besneč jeze, gre na čelu jezde v vojske proti »pornemu ljudstvu. Dvakrat se vržejo okleoniški na ljudstvo, bitoč vanj s sabljami. Ljudstvo

se ne umakne. Vlada zapove še večjemu mnoštvu jezdecov, naj vse poteptajo, tudi sam zajaha na divjem konju v mase ljudstva.

Glej! Neki uličnik vrže s pračo kamen. Kamen zadene kralja v glavo. Zvrne se, postane mu tema, celo telo trepeti bolesti. Ker leži vladar, ga opušča vojska, brati se z ljudstvom. Z zmagošlavnim petjem se vrača ljudstvo v svoje domove.

Vladar pa, smatran za mrtvega, leži v omedlevici na praznem trgu do noči, zapuščen kakor pes.

VI.

Temna noč. In v ti noči skozi vodne megle pluje po reki ladjica dalje in dalje. Na ladjici leži v polusanjah človek, steden je, le malomarno pokrit s plaščem. Poleg njega pa sedi častitljiv starec, lasje in brada kakor mleko. Veličastvena prikazen. Ugasle stoletne oči gledajo v obraz spečega.

Zdaj se prebudi speči človek iz polspanja in prestrašene oči spoznajo starčka.

»Kje sem, starček? Kam greva?«

Starček ne odgovarja, le stoletne oči gledajo, gledajo.

»Tebi sem enkrat pljunil na glavo, ali se spominjaš?«

Starček ne odgovarja, molči, na ležčega gleda.

»Nagradim Te kraljevsko, starček! Ti si moj rešnik! Vlada sem v ti deželi. Usoda sem tega ljudstva, njegova usoda, njegov malik, njegov Bog!«

Starček ne odgovarja, le dalje vesla. Ladjica pa teče po tihih valčkih dalje in dalje... »Usoda? Bog? Malik?« razmišlja starček.

»Naš dobrotnik pač!« misli stoletni mož. »Tebe smo potrebovali, storil si nam mnogo dobrega. Brez tebe bi pregnili! Teptal si nas, in glej! Vstali smo! Pobijal si nas, in glej! Rasli smo dan na dan. Domišljaj si se, da nas uničiš, ali tvoja naloga je bila nas preroditi! Perodil si nas, ker si nam vrnil voljo! Bodi blagoslovljen!«

Ponatis iz »Našlih Zapiskov« l. 1902.

jaškili oblasti. Koliko bo dosegel, se še ne ve, ker militarizem ni dostopen pametnim besedam in človekoljubju.

Med srbijanskimi in bosanskimi radikali je prišlo do razdora, ker se bosanski radikali upirajo zoper to, da bi dala vlada muslimanom preveč koncesij. Govore celo, da ustanove v tem slučaju novo stranko.

Vse stranke pa so si v laseli glede ustanovitve posebnega zunanjega odbora, ki bi imel nadzorovati zunajo politiko in poročati o njej.

Takisto je prišlo do razkola med slovenskimi samostojnimi kmeti, od katerih so nekateri prestopili k zemljoradniškom. Socialistično delavsko in kmetško nreivalstvo bo iz tega izvajalo posledice in se še tesneje združilo.

V Ljubljani je začela poslovati Delavska zbornica.

Politične vesti.

ZNAČILNO ZA KLERIKALNO ŽURNALISTIČNO MORALO!

Cenjeni sodrug urednik, dostikrat sem že bral v »Napreju«, da so klerikaleci največji lažnjivci in nesramni obrekovalci s svojimi listi: »Straža«, »Novi Čas« itd., zlasti pa z »Novim Časom«. Ljudje, ki ta list izdajajo, res nimajo nobene žurnalistične poštenosti, ko pišejo, da je ta list »delavski«. V najnovejšem času pa prese-gajo s svojo pisavo vse meje poštenosti. Res dober želodec imajo ljudje novočasarskega kova, da so si zbrali kot glasilo žurnal, ki je triumf demagošiva in obre-kovanja! Nedavno je priobčil članek, v katerem je obrekoval nekega našega s-dru-ga, da je pijanec. Omenjeni sodrug je poslal popravek po čl. 19. tisk. zakona. Sedaj pa člankar molči kot grob in »Novi Čas« popravka noče objaviti! To pomeni sramoto za novinarsko udruženje, ker se s tem neha vse zaupanje do žurnalistične poštenosti. Ljudi, ki iz političnih strasti kradejo čast poštenemu človeku, naj bi iz novinarske organizacije izključili.

Alojzij Leskošek,

strokovni tajnik v Celju in član Delavske zbornice.

Vsak naj sam sodi. Komentarjev k takemu nečuvanemu postopanju novočasarske družbe nam ni treba pisati. Nas je zanjo sram. Ured.

+ »Novi Čas« se je že zopet zlagal. Včerajšnji »Novi Čas« poroča o strankinem zboru neodvisnih socialistov v Lip-skem, kjer so razpravljali o predlogu ber-linskega odseka, da naj pri volitvah pri-dejo v poštev kot kandidati samo oni so-drugi, ki ne pripadajo nobeni veri. »Novi Čas« dostavlja, da so nemški socialisti bolj odkritosrčni kot slovenski, ki zasle-dujejo iste cilje, pa si tega ne upajo pri-znati, ker vedo prav dobro, da bi jih ve-čina pristašev zapustila. »Novi Čas« je vedoma hudoben, ker pozna prav dobro naš organizacijski pravilnik, kjer pravimo v §. 2. dobesedno: »Socialistična stranka Jugoslavije je združitev vseh tistih dr-žavljanov kraljestva SHS, ki si služijo svoj kruh z delom in ki imajo brez ozira na vero, narodnost, starost, spol itd. na-men in voljo delati za socialistične cilje. Slavni »Novi Čas«, ali boš še dalje lagal po svoji stari navadi, ti, ki ti je katoliška vera tako pogostokrat na jeziku, da je že sumljivo?

NAROČITE SI IN ŠIRITE SVOJE GLASILO »NAPREJ«.

K samomoru Ladice Rupnikove.

Pred par dnevi si je končala svoje mlado življenje gojenka IV. letnika ljublj. učiteljskega. V svojem poslovnem pismu na starše omenja kot vzrok samomora — **strah pred maturo.**

Ne moremo iti preko tega samomora ne da bi odločno zahtevali od šolske obla-sti, da zadevo natančno preišče in kazni je krivce, ki so posredno krivi tega sa-momora. Doznali smo, da nekateri profe-sorji naravnost mučijo in ubijajo gojenke na način, ki ne odgovarja načelom vzgo-je. In ravno to nam daje mnogo misliti k temu samomoru. Zadostuje naj samo en slučaj v podkrepitev naših trditev. Čez letošnje božične počitnice je neki profe-sor — ime na razpolago — na učiteljskev dal v IV. letniku za nalogo prečitati 20 (= dvajset!) romanov in vsebino vsa kega teh romanov na kratko napisati. Prijeli smo se za glavo, ko smo to slišali — 20 romanov prečitati v 8 dneh. Odli-keval se je dolični pedagog še s tem, da jim je diktiral, katere romane imajo pre-delati. Ali si moremo misliti, da je doti-čni profesor normalen? Nikakor ne! Ni to ubijanje mladine? Ni čuda potem, če kdo obupa in seže po samomorilnem orožju.

Od šolske oblasti zahtevamo, da uve-de takoj preiskavo in krivce naistražje kaznuje. Za vzgojo učiteljskega narašča-ja potrebujemo mislečih vzgojiteljev!

Dnevne vesti.

Pokrajinski namestnik minister Ivan Hribar vsled oboletosti ta teden ne spre-jema strank.

Petrček in Tonček. Gospod O. Žu-pančič je poslal listom svoje mnenje h kri-tiki Golievih »Petrčkovih« poslednjih sanj, ki jo je napisal g. Fr. Rojce za zad-njo številko »Ljudskega Glasu«. Tega mnenja radi pomanjkanja prostora ne mo-remo objaviti. Zdi se nam tudi nepotreb-no, ker g. Župančiča s tisto kritiko prav-zaprav nismo nič izzivali, ne? In ker ne skuša niti z enim stavkom ovreči trditev našega podlistkarja glede hib, ki onemo-gočajo »Petrčkove sanje« kot umetniško delo. G. Župančiču gre glavno za tem, da opere g. Golio očitka, da je svoje delo za-jel iz že netiskanih »Tončkovih sanj« dru-gega slovenskega pisatelja. Če je to delo kaj vredno, o tem se ne bomo prepirali. Mogoče je res, da g. Golia »Tončkovih sanj« še videl ni — o tem naj se sam iz-javi in mi mu bomo verjeli. Zlasti še ver-jeli, če dokaže pred nalašč sklicanim umetniškimi razsodiščem svojo nedoči-nost. Za špas naj bi tako umetniško raz-sodišče izreklo tudi sodbo na sploh in po-sebe o Golievi igri. Nam se samo žalostno zdi, da je stopil g. Župančič — ki je res velik človek — ki je doslej pri vseh naših umetnostnih pokoljih igral pravilno ulogo Olimpijca, kateremu ne seže ničesar na ta način človeškega niti do pasu, da je torej g. Župančič menda prvič stopil na li-terarni mejdan in še ta prvič slučajno v takih okoliščinah, da letijo njegovi lanci za stvar, ki jih po našem mnenju res ne zasluži. Ostanimo prijatelji in ne razbur-jajmo Slovencev!

Celje.

Na naslov stanovanjske komisije. Na Bregu pri Celju je deložiral gosp. Pa-grajc ubogo rodbino, stanovanje pa je preuredil v skladišče, ker mu več nese, kakor se je sam izrazil. Verjamemo, s

pšenico, katero ste vskladiščili boste špe-kulirali. Ali pravi krščanski nauk: odiraj svojega bližnjega? Premislili niste, v kak-šno bedo ste pognali stranko, samo za to, da boste sami nasičeni. Stanovanjska ko-misija in narodni socialist Žabkar, kje ste? Ali narodno-socialistični program pravi: odiraj?! Lep socializem! Celjani zapomnite si ga, pri volitvah pa obraču-najte! Mi vse vidimo, četudi se dela po-noči.

ČLANI STRANKINEGA VODSTVA, IZVOLJENI NA ZADNJEM POKRAJIN-SKEM ZBORU.

Ker objavimo nadaljevanje poročila o strankinem zboru šele v prihodnjem tedniku »Napreja« (v »Ljudskem Glasu«) objavljamo posebe imena izvoljenih čla-nov strankinega vodstva:

Načelstvo: Postrak, Koren, Bernot, Krušič, Svetek; namestniki: Baraga, Eisinger, Klenovšek.

Pokrajinski odbor: Leskovšek, Mä-derndorfer, Staudinger, Rinaldo, Lajovic; namestniki: Čebular, Malovrh, Eisinger.

Nadzorstvo: Čobal, Mlinar, Holzinger.

V glavni odbor so izvoljeni za slo-venski del stranke: Ebin Kristan, dr. Ko-run, Golouh, Kopač, Kaiser; namestniki: Čobal, Kisovar.

Finančna kontrola: Koren, Bošnjak; namestnik: Golmajer.

Najnovejše.

IZ SOCIALISTIČNEGA KONGRESA V RIMU.

LDU, Rim, 23. januarja. Socialistični občni kongres je v svoji zaključni seji sprejel sklep, ki nastopa zoper preganja-nje italijanskih delavcev v Švici. Dalje se je izrekel kongres za socializacijo zemlje, za žensko volilno pravico, za krajevo avtonomijo, za decentralizacijo, kakor tudi za ohranitev preizkušene politične in šolske avtonomije starega režima v no-vih pokrajinah.

ODREDBE LAŠKE VLADE POVODOM PAPEŽEVE SMRTI.

LDU, Rim, 23. jan. Vlada je odredila, da se povodom papeževe smrti po vsej Italiji razobesijo po javnih poslopih žalne zastave in da se zapro šole, Pečatnikar, minister Rodino, je oficijelno izročil Vatikanu sožalje vlade. Vlada jamči za po-polno svobodo konklava.

NA RUSKEM UMIRA OKOLI 30 MILI-JONOV LJUDI ZA LAKOTO.

LDU, Moskva, 23. jan. Kmečki list »Bednota« poroča iz Samare, da so gla-dujoči v vaseh te pokrajine jeli jesti me-so mrličev. Mnogo takih slučajev so ugo-tovili tudi zastopniki mednarodnih po-možnih akcij.

OSTRE ODREDBE KAPITALISTIČNE ANGLIJE.

LDU, Kairo, 23. jan. Oblasti so odre-dile aretacijo onih oseb, ki so podpisale manifest, kjer se pozivljejo Egipčani, naj pričnejo proti Angleški politiko bojkota in nesodelovanja.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila danes, v četrtek, 26. t. m. ob 18. zvečer. — Načelstvo O. D. K.

Vestnik Svobode.

Seja centralnega odbora »Svobode« se bo vršila v četrtek 27. januarja ob 20.

v tajništvu »Svobode« v Židovski ulici 1. l. nadstropje s sledečim dnevnim redom. Branje zapisnika, poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, slučajnosti.

Vič-Glince. V nedeljo 22. t. m. je priredila dramska sekcija »Svobode« na Viču v Sokolskem domu igrokaz »Lowoodska sirota«. Moralni uspeh je bil nad vse pričakovanje dober, kajti igralci so skušali doseči, kar in kolikor se je dalo. Seveda so si vzeli v marsičem za zgled ljubljansko narodno dramo in to ni bilo dobro, ker so nastajale na ta način izumetničene vloge. Sicer pa so požrtvovalni igralci naravnost presenečali občinstvo po svoji naravnosti. Nepotrebni dolgi odmori bi seveda lahko izostali in klepetanje in kričanje med njimi tudi. Zakaj odmora je izpolnjeval tamburaški zbor pod vodstvom neumornega sodruga Lehpamerja s tako dovršenostjo, da je zaslužil veliko večjo pozornost in odobravanje. »Lowoodska sirota« pomeni za dramsko sekcijo »Svobode« na Viču lep napredek in je želeli, da nas še večkrat preseneti s kulturnimi prireditvami.

Vič-Glince. V soboto, 29. januarja ob 20. h nadaljeval univ. prof. g. dr. Veber svoje predavanje o kritiki razvojne teorije. Predavanje se bo vršilo v društveni sobi. V ponedeljek, 31. januarja pa ima g. dr. Veber zaključno predavanje o kritiki razvojne teorije istotam in ob 20. Sodrug delavci, udeležite se predavanj in privetite tudi svoje prijatelje in znanke s seboj.

Zagorje-Hrastnik. Dramatični odsek Del. izobraževalnega društva »Svoboda« podružnica Zagorje ob Savi, uprizori v nedeljo, 29. jan. 1922 ob 4. popoldne v dvorani »Konsumnega društva« v Hrastniku Cankarjevo dramo »Kralj na Betanovi«. Med odmorji sodeluje godbeni odsek »Svobode« Zagorje. — Vstopnina: I. prostor 3 Din., II. prostor 2 Din., stojišča 1.50 Din. Ker je čisti dobiček namenjen za Cankarjev spomenik, vabi najvjudnejše odbor »Svobode« k obilni udeležbi.

Po svetu.

— **Zakaj so umori na dnevnem redu?** V New Yorku so umori na dnevnem redu. Posebno ženske so se lotile v precejšnjem obsegu tega krvavega rokodelstva. Malo radi želje, da bi prišla njihova slika v velike newyorške dnevnike, malo radi zavesti, da je ženska ponavadi oproščena, največ pa radi morale, ki spremlja takozvano »boljšo« družbo kot senca človeka.

— **Avtomatično letalo.** V Franciji so v poslednjih dneh preiskovali nove iznajdbe za letala. Ena vrsta novih letal je avtomatičnih, ki se dvignejo sama v zrak in sama znova pristanejo na zemlji. Ta niso posebno važna, važnejša so letala, ki se dajo voditi z zemlje, s pomočjo brezžičnih naprav. Aeroplan, katerega vedijo potom brezžičnih naprav, je posebej mnogo obetajoč. Poslal se bo lahko sam v zrak brez pilota in letel bo tje, kamor mu bo ukazano ter se od tam znova povrnil nazaj. Sedanji poskusi so se izvršili tako, da je na njem bil sicer pilot, toda je sedel na miru in pustil letalu svobodno voljo, ki je seveda prihajala z bližnje postaje z brezžičnimi napravami. Letalo je vse pokorno ubogalo in le tedaj, ko se je obrnilo proti zemlji, da pristane, je letalec vzel komando nad njim.

— **Novo sredstvo proti sifilis.** V francoski akademiji znanosti je dr. Roux predaval o znamenitem francoskem izumu, ki se tiče zdravljenja sifilitičnih. Gre za medmišično izjeko bizmutovih soli. Kakor je poročal dr. Roux, je ozdra-

velo na stotine bolnikov, katere so lečili s tem zdravilom.

Dopisi.

Gorje pri bledu. Gosp. župnik in kaplan se že dalje časa spodtikata nad našimi listi. Pravita, da pišejo proti veri. G. župnik, čemu vedoma lažete v hranu božjem? Saj vendar veste, da zahtevamo le ločitev cerkve od države, ker smo za svobodo vesti. Ne pišemo proti cerkvi. Spoštujemo nauke Kristusove, ker so tebi; bojujemo se pa proti onim, ki jih zavijajo in izrabljajo. Se-li bojite resnice, hinavci? Kristus je z bičem izgnal sejarje iz templja. Gospod župnik, povejte raje narodu resnico. Povejte, da je v enem letu nad pol milijarde kron zapil. Čemu nočete? Ker vam je ljubše slaboten pianec, da ga naučite hlapčevati! Opodoba kapitalizma ni nikdar delal proti kapitalizmu.

Radeče pri Zidanem mostu. V nedeljo 15. t. m. se je vršil shod SSJ in KDZ v gostilni Cajner. Shod je bil radi slabega vremena tudi slabo obiskan, a zares slabo vreme je vplivalo tudi na kmete, da niso prišli v istem številu k maši, kakor ponavadi. Sodrug Pičinin je otvoril shod z naznanitvijo proletarskega zedinjenja v Jugoslaviji; nato je podal besedo navzočemu sodrugu Kopaču, ki je v eno in polurnem govoru orisal položaj delavca - trpina. Povedal je tudi, da morata knet in delavec skupno nastopiti zoper zedinjeni kapitalizem, če si hočeta priboriti več pravic. Razložil je delovanje socialističnega parlamentarnega kluba in kako ubija 11% jugoslovanskih kapitalistov svobodo in pravice 89% jugoslovanskih proletarcev. Orožje proti temu je v skupni fronti kmeta in delavca, dobro orožje je tudi naš list, ki bi ne smel manjkati v nobeni proletarski družini. Po njegovem govoru je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Medvešek Martin; namestnik Sotlar Jožef; blagajnik Rožič Martin, Simončič Ivan; nadzorstvo Mandele Ivan, Šunta Franc. Predsednik se zahvali za zaupanje in prosi za pomoč pri delu, ki nas pričakuje. To priporoča tudi s. Pičinin s sklepčno besedo. Na delo torej!

Zabukovca pri Grižah. Ne oglašam se rad po časopisih. Pa me le primorajo, da dam kakšen glas od sebe. Kajti to večno napadanje od strani »Novega Časa« in »Delavskih Novic«, razburi tudi najmirnejšemu človeku kri. Ne tožim rad, pa moram, da bo ljudstvo vedelo, kdo je tiisti, ki zmirom ruje in huška delavstvo zoper zaupnike in socialistično stranko v Zabukovci. Torej, ta izdajalec socialistične stranke po imenu Uranjek Jakob, se je za časa volitev krinkal in hlinil za najhujšega socialista, tako da je preslepil večlice, da so ga zvolili za občinskega odbornika. Kot takšen je pa zmeraj delal na dve strani. Kar je sklenil socialistični klub občinskih odbornikov v predseji, je brž javil g. župniku, ki je tudi v občinskem odboru. Ta mu je dajal krščanske nasvete, kako bi naj na katerikoli način pregovarjal ljudi in odvajal od naše stranke. A Jaka se je opekel, kajti vsak naš sodrug ga je odvrnil: le hodi rajši sam ti pri klerikalcih, ko že spadaš tja, ker si še precej debel. Pa tega mu ne zamerimo toliko, kajti Jaka je imel le dober namen. Bil je socialist zato, da bi imel večji vpliv pri ljudeh, ker je zelo častihlepen. Z župnikom se je pa družil, ker bi bile drugače pri spovedi prevelike pokore. Potem mu je tudi g. župnik pomagal njegovega pr-

vorjenega sinčka spravljati v višje šole, da bi postal kdaj kakšen fajmošter. A sinček pa le kljub vsemu prizadevanju ni zmožen. Ko so ga iz Celia in potem še iz Maribora spodili, mu je kupil skrbni Jaka očala, češ, sedaj te pošliem v Ljubljano v neki meniški zavod. In glej hudirja, tukaj je pa že tekom dveh mesecev vse znal. Očala, očala, to pa pomaga, da ga še ne spodijo! — Pa, delavci, pozor! Uranjek, kakršnega poznate, je tudi nadzornik bolnikov, kot tak je pa tako previden, da pri vsakem bolniku, predno vstopi, dobro pregleda, če je vseh šest nabojev v samokresu v redu. Torej še bolnika, ki je že itak oslabiljen po bolezni, pregledate s samokresom v žepu. Ima li tak človek čisto vest? Pa če bi bilo samo to! A o tudi vsako stvarico, ki jo izusti kak delavec po nepredvidnem, brž in pravočasno javi gosp. obratovodiu, ki vabi potem dotične na raport. Delavci, obračunajte s tako pijavko in izdajco!! Od kar ga je socialistična organizacija v Zabukovci izključila, da ne more več volniti, si hoče naš brihtni Jaka zasnovati organizacijo bolj na krščanski podlagi. Pa, Jakec, tu ti pa že vnaprej povemo, da se boš zelo omešil, kajti delavci, organizirani socialistično, se ne dajo zapelivati po odnadrnikih, posebno pa klerikalcev. Toliko za danes, če pa nas v bodoče ne boš pustil pri miru, hočemo povedati še druge tvoje grehe. Se še gotovo spominjaš, kaj vse si nam pravil in kaj si nam navajal? — Tvoj zasledovalec.

Rogoza. 6. januarja t. l. smo imeli redni občni zbor krajevne organizacije KDZ, katerega so se člani polnoštevilno udeležili. Po izvolitvi novega odbora nam je jako izčrpno orisal poslanec s. Kisovar politični položaj in delo našega kluba v parlamentu. Navzoči so vzeli poročilo z zadovoljstvom na znanje in dali popolno zaupnico našim zastopnikom v narodni skupščini. Zavedamo se svoje težke naloge, zavedamo se pa tudi tega, da je edina rešitev trpečega ljudstva v združitvi v organizacije pod rdečo zastavo socializma.

Karčevina pri Mariboru. Veliko smo že pisali o položaju viničarjev. Srečal sem viničarja, ki je bil zaveden socialist. Vprašam ga: »Oče, ali ste prepričani, da se spremenili? Zakaj niste več naročniki Ljudskega Glasu?« — »O, ne,« mi odgovori, »vsak dan sem bolj prepričan, da je edino Kmetsko-delavska zveza prava stranka za ljudstvo, vse druge nas imajo pa samo za norca. Ljudski Glas« bi pa silno rad bral, a si ga ne morem naročiti, ker me g. kanonik M. še vedno tako plačuje, kakor so me pred dvema letoma. Sedem nas je in kravica v hlevu: kako bomo živeli s tremi kronami dnevno? Naš gospod pravi, da ni mogoče več dati, ker nimajo nič dohodkov. Bog ve, kam so dali onih 32 polovniakov ružnega vinca, katerega smo letos pridelali.« Poslovila sva se. In ko sem pozneje srečal gospoda kanonika, se mi je pričelo studiti. Pljunil sem ob tla. Gospodje, ali je Kristus rekel: odirajte? Hinavci!

Današnji številki prilagamo položnice. Kdor je imel naročnino že poravnano, naj jo odda svojemu znacu, da si naroči »Naprej« ali »Ljudski Glas«. Ostale pa prosimo, da zapadlo naročnino čimprej poravnajo.

DELAVEC BREZ DELAVSKEGA ČASOPISA JE KAKOR VOJAK BREZ PUŠKE.

Iz stranke.

Spodnja Šiška. Zaupniški sešatek pristašev SSJ se bo vršil danes, v sredo ob pol 8. zvečer v navadnih prostorih.

Vič-Glince. Diskusijski večer se ne vrši v četrtek, dne 26. t. m., kakor smo poročali, ampak že v sredo dne 25. t. m. ob pol 20. uri v »Delavskem domu«.

Brežice ob Savi. Krajevna organizacija KDZ vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 5. februarja ob 9. uri v Grobuškovi gostilni. Dnevni red: 1. Poročilo dosednjega odbora. 2. Načrt za nadaljno delovanje. 3. Razno. 4. Volitve novega odbora. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora točno udeleži. — Odbor.

Gorje pri Bledu. Pozivljamo vse naše sodruge, ki še niso za letoš poravnali članarine, da to storijo najkasneje do 1. februarja t. l. in to za tri mesece naprej, ker sicer smo prisiljeni ustaviti list.

Zepni koledarji. Vse organizacije, ki jim je ostalo še kaj koledarjev, prosimo, naj nam jih takoj vrnejo, da jih razpustimo onim, ki jih še niso prejeli in drugim naročnikom. — Književsko tvrdko A. B. a b k a bomo morali namreč s tožbo prisiliti, da obdrži pogodbo, med tem bodo pa koledarji že zastareli. Seveda bo plačala tvrdka tudi odškodnino. Če misli, da sme izkoriščati svoje neorganizirane nastavitve, ne bo izkoriščala stranke, ki je zdaj — prav dobro organizirana.

Gospodarstvo.

Kaj pravi statistika. Amerikemu delavcu se godi radi krize v industriji in brezposelnosti prav slabo. Da je pa našim ljudem, ki tam žive še vedno mogoče pošiljati dolarje v Jugoslavijo, je znak, da žive jako preprosto in da opravljajo težka, dvanaest- in večurna dela v jamah. — Dolarske pošiljave so pa radi slabih gospodarskih razmer, ki vladajo v Ameriki, postale precej manjše. Po zadnji številki »Federal Reserve Bulletin« se zneski takih pošiljav iz različnih držav jako manjšajo. Izkazujejo se sledeči skupni zneski: Leta 1919 600 milijonov dolarjev, leta 1920 (visoka konjunktura) 700 milijonov dolarjev, v prvih devetih mesecih leta 1921 pa vsled gospodarske krize 300 milijonov dolarjev.

V toku časa. Neki švicarski konzorcij namerava kupiti dunajski dvor in ga preurediti v moderni hotel.

Pametna naredba. Državni predsednik Elbert je v celi Prusiji prepovedal vse javne maškarade.

Železniški vagoni iz betona! Pred kratkim so v Nemčiji izgotovili prvi vagon iz betona. Pri poskusu se je izborno obnesel. Ima večjo odporno moč proti sunkom in ga kisline in žlindra ne objeje toliko, kakor železnega. Poleg tega pa je mnogo cenejši in samo za 1 tono težji.

Vodne sile v Švici. O Švicarjih je znano, da znajo najboljšo izrabiti vodno silo. Pred vojno so cenili izrabljivo vodno moč nad 4 milijone konjskih sil. Izrabljene pa so imeli samo 12 in pol. Vendar je že ta vodna sila zadoščala za vso potrebo električne sile. Bilo je 6810 naprav v obratu. Od teh je imelo 160 nad 500 konjskih sil in 10 nad 20.000. Leta 1920 pa je bilo že 178 obratov z nad 500 konjskih sil. Švicarska železniška uprava uporablja 5 velikih obratov za gonilno moč na železnica.

Kulturni vestnik.

Repertoar narod. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sreda 25. jan. Predstava za ubožne otroke popoldne ob 3. Peterčkove poslednje sanje. Izven.

Četrtek 26. jan. V korist udruženju gledaliških igralcev Hamlet. Izven.

Petek 27. jan. Gardist. F.

Sobota 28. jan. Hamlet. D.

Nedelja 29. jan. Popoldne ob 3. uri Peterčkove poslednje sanje. Izven.

Nedelja 29. jan. Zvečer ob 8. uri. Gardist. Izven.

Ponedeljek 30. jan. Hamlet. A.

Torek 31. jan. Predstava za ubožne otroke popoldne ob 3. Peterčkove poslednje sanje. Izven.

Opera:

Sreda 25. jan. Werther. D.

Četrtek 26. jan. Faust. B.

Petek 27. jan. Labodje jezero. C.

Sobota 28. jan. Evangelinik. F.

Nedelja 29. jan. Boris Godunov. Izv.

Ponedeljek 30. jan. Zaprto.

Torek 31. jan. Faust. C.

SODRUGI!

Ako hočete biti bolje poučeni o kulturnih, gospodarskih in političnih zadevah slovenskega delavstva naročite

„NAŠE ZAPISKE“.

List stane letno 100 K in se naroča pri upravi Slovenske Socialne Matice, Ljubljana poštni predal 13.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-iev „Elsafuid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič. in čistečega očevojučega delovanja najbolj-sega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoč nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenica 168 K
24 280 K
36 394 K

POŠTINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliz za kurja očesa 5 K in 750 K; Elsa mentolni klinčiči 12 K; Elsa posiljalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimirsi 41 K; Glycerin 6 K in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kininski čaj 3 K; Elsa mrčosni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 K in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
donja Elsatrg št. 334 Hrvaško.

Velika zaloga! Cenik zastoj!

Trgovina z pohištvom

Karl Preis, Maribor,

Stolni trg (Domplatz)

Najboljša in najcenejša priloznost za nakup

≡ pohištva

za delavce in železničarje.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Razpis službenih mest. Pohištvo

Pripravljalni odbor za ustanovitev »Trgovske banke, d. d. v Ljubljani« razpisuje službena mesta, in sicer:

mesto ravnatelja, prokurista, internista, arbitražerja ter še druga uradniška mesta,

kot korespondentov, knjigovodij itd. ter mesto 1 sluge in tekača. — Ponudbe je vpslati z navedbo dosedanjega službenega mesta in zahtevka glede plače do 10. svečana 1922 na naslov: Pripravljalni odbor za ustanovitev Trgovske banke d. d. v Ljubljani, poštni predal št. 27.

in tapetniška delavnica.

Spalne in jedilne sobe, pisarniške oprave, fotele, klubove garniture ter kuhinjske oprave po nizki ceni

Brata Sever, Ljubljana, Kolizej,
Gospodarska cesta št. 13.

Občno konsumno društvo v Trbovljah

išče zanesljivega

skladiščnika

izkušenega v manufakturi in špeceriji z večletno prakso. Biti mora vojašine prost. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

„Pošljite naročnino!“

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Maribor
Gospodarska ul. 38

Barva vsakovrstno — blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarov.

Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Začasno znižane cene!

Največja zaloga
klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Milšerjeva ulica št. 5

se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varov po najsolidnejših
in nizkih cenah.

Pristojbenik za takšno, sodno in poštno
tarifo (204 strani) je izšel
in se ga dobi ozir. naroči pri izdajatelju
dr. IVAN ČERNETU, Gospodarska pi-
sarna, Ljubljana, Miklošičeva ulica št. 6.
Cena 12 Din., po pošti kot priporočena
tiskovina Din. 13-50.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka
ustanovljena leta 1872

Beograd-Gornja Radgona-Kranj-Ljubljana-Maribor-Murska Sobota-Velikover.

Akcijski kapital
K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000.

Izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzojavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge
do dne dviga po **4 1/2 %**, večje vloge proti polletni od-
povedi po **5 %**. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa

podružnice: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška
Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Soštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko,
Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Crna I., Crna II.

Sodrugi, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—.

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—.

Pristopati se zamore v vseh gori imenovanih podružnicah.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50,
v lastnem poslopu.

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup
in prodaja vsakovrstnih
vrednostnih papirjev, deviz
in valut, borzna naročila,
predjmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso
menic ter kuponov, nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-
deposits itd.